

Sygn. akt VU 924/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku R. L.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o rozłożenie na raty należności

na skutek odwołania R. L.

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 maja 2013 r. sygn.(...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 924/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., nie wyraził zgody wnioskodawcy R. L. na rozłożenie na raty należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od 1 czerwca 1999 roku do 30 kwietnia 2004 roku w łącznej kwocie 24.382,11 złote.

Odwołanie od tej decyzji w dniu 26 czerwca 2013 roku złożył R. L., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji przez rozłożenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego za okres od 1 czerwca 1999 roku do 30 kwietnia 2004 roku w łącznej kwocie 24.382,11 złotych, na raty w wysokości 50 złotych miesięcznie z uwagi na trudną sytuację materialną.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca R. L. jest rozwodnikiem, nie ma nikogo na utrzymaniu. Ze związku małżeńskiego posiada trzy pełnoletnie i samodzielne córki w wieku 31, 28 i 25 lat. Rozwód został orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 16 lutego 2010 roku w sprawie I C 860/09 z winy R. L..

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 14-14verte, wyrok SO z dnia 16.02.2010 r. k. 143 załączonych akt I C 860/09)

Wnioskodawca w wyniku działu spadku po rodzicach stał się właścicielem nieruchomości zabudowanej położonej w P. T. przy ul (...), oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki (...)o powierzchni 0,9098 ha objętej księgą wieczystą

Kw nr (...). Na nieruchomości znajduje się stary dom po rodzicach o powierzchni 64,22 m², w którym wnioskodawca zamieszkuje.

Poza tym wnioskodawca ma udział wynoszący 1/2 część w spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego położonego w P. przy ul. (...). Przedmiotowe mieszkanie wchodzi w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i jego byłej żony.

Wnioskodawca kolekcjonuje płyty winylowe, posiada ich około 300 sztuk, ich łączną wartość ocenia na około kilka tysięcy złotych.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 14-14verte)

Wnioskodawca R. L. ma wykształcenie wyższe, skończył Politechnikę (...) z zawodu jest mgr inżynierem chemikiem. Od dnia 13 października 2010r. rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży systemów do uzdatniania wody. Z dniem 26 października 2012 roku zawiesił jej prowadzenie z uwagi na zbyt duże koszty związane z utrzymaniem działalności. Od 5 czerwca 2013r. rozszerzył przedmiot działalności na prowadzenie imprez okolicznościowych. Nadal sprzedaje też systemy do uzdatniania wody

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 14-14verte,)

W okresie od 1 listopada 2011 roku do 30 kwietnia 2012 roku oraz od 1 maja 2012 roku do 31 października 2012 roku wnioskodawcy była udzielona pomoc z Urzędu Miasta w P. T. w postaci dodatku mieszkaniowego w wysokości odpowiednio 66,09 złotych i 70,48 złotych. Wnioskodawca korzystał również z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w P. w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności, na zakup sprzętu gospodarczego i zasiłków okresowych.

(dowód: decyzje k. 11, 12, 13, 14, 15, 16,17,18,19 w aktach organu rentowego)

Orzeczeniem z dnia 9 czerwca 2009 roku R. L. został zaliczony przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w P. do lekkiego stopnia niepełnosprawności na stałe.

(dowód: orzeczenie k. 29)

Wnioskodawca leczy się farmakologicznie z powodu rozpoznanej astmy oskrzelowej oraz utrwalonego migotania przedsionków, a także z powodu żylaków kończyn dolnych.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 14-14verte, zaświadczenie o stanie zdrowia k. 30-30verte)

Wnioskodawca nie jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k. 14-14verte)

Decyzją z 23 czerwca 2009r. (nr: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25.05. 2009r. w sprawie umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, odmówił wnioskodawcy umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od miesiąca czerwca 1999r. do miesiąca kwietnia 2004r. w łącznej kwocie 25.102,11 zł.

(dowód: decyzja (...)k. 34-35 w aktach rentowych)

Decyzją z dnia 3 lipca 2009r. (nr: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 25.06.2009r. w sprawie odroczenia terminu płatności należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od miesiąca czerwca 1999r. do miesiąca kwietnia 2004r. w łącznej wysokości 25.102,11 zł., uwzględniając możliwości finansowe

wnioskodawcy, wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności należności w ogólnej kwocie 25.102,11 zł. do dnia 31.12.2009r.

Od powyższych decyzji wnioskodawca odwołał się.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z dnia 4.12.2009r (sygn. akt: VU 1090/09) oddalił odwołania wnioskodawcy.

(dowód: decyzja nr (...)k. 33 akt rentowych, odpowiedź na odwołanie k. 7-9)

Decyzją z dnia 28 stycznia 2010r. (nr: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M., po rozpatrzeniu wniosku z 22 stycznia 2010r., wyraził zgodę na udzielenie ulgi R. L. w spłacie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od miesiąca czerwca 1999r. do miesiąca kwietnia 2004r. w łącznej kwocie 25.102,11 zł, w formie układu ratalnego. Część należności została rozłożona na 24 raty po 60zł. każda z nich, płatne co miesiąc do dnia 20-go każdego miesiąca poczynając od lutego 2010r. do stycznia 2012r. Wnioskodawca został pouczone, iż po spłacie w/w należności należy wystąpić o regulowanie pozostałego zadłużenia.

(dowód: decyzja nr (...)k. 31-32 akt rentowych)

Wnioskodawca nie wywiązał się z w/w systemu ratalnego i w związku z powyższym system ratalny spłaty zadłużenia przestał obowiązywać (okoliczność bezsporna).

W dniu 25 lutego 2012r. R. L. wystąpił do ZUS-u z kolejnym wnioskiem o rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty.

Decyzją z dnia 16 lipca 2012r. (nr: (...)) ZUS, ponownie wyraził zgodę na udzielenie wnioskodawcy ulgi w spłacie należności, w formie okresowego układu ratalnego. Część należności została rozłożona na 24 raty po 60zł. każda z nich, płatne co miesiąc do dnia 20-go każdego miesiąca poczynając od lutego 2010r. do stycznia 2012r. Wnioskodawca został pouczone, iż po spłacie w/w należności należy wystąpić o regulowanie pozostałego zadłużenia.

(dowód: decyzja nr (...)k. 24-25 akt rentowych)

Wnioskodawca ponownie nie wywiązał się z w/w systemu ratalnego i w związku z powyższym system ratalny spłaty zadłużenia przestał obowiązywać (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zaznaczyć, że podmiotem uprawnionym do wydania zaskarżonej decyzji, z uwagi na to, że dotyczy ona należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 ze zm) tj. przed dniem 1 maja 2004r., jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, jako likwidator tego funduszu, a nie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co wynika wprost z treści art. 63 ustęp 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 ze zm).

Likwidator może jednak upoważnić innych pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do wykonywania określonych czynności związanych z likwidacją funduszu (art. 63 ustęp 4 ustawy). Biorąc zatem pod uwagę, że Likwidator takiego upoważnienia udzielił w toku niniejszego postępowania sądowego pracownikowi ZUS podpisanemu pod zaskarżoną decyzją, należy uznać że decyzja ta mimo błędnego oznaczenia jako decyzja ZUS, została wydana w istocie przez podmiot właściwy tj. Prezesa ZUS. Powyższe legło u podstaw sprostowania przez Sąd oznaczenia strony pozwanej w niniejszym postępowaniu.

Należy przypomnieć, że Fundusz Alimentacyjny został utworzony z mocy ustawy z 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1991r. Nr 45, poz. 200 ze zm.), a zlikwidowany z dniem 1 maja 2004 r., tj. po wejściu w życie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 ze zm).

Likwidatorowi funduszu, którym jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie przypadło egzekwowanie zaległych należności, do których prawo powstało przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, czyli przed dniem 1 maja 2004r.

Stosownie do treści art. 68 ust. 1 ustawy Likwidator może **w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną** osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

W postanowieniu z dnia 24 września 2012r. w sprawie I UK 234/12 Sąd Najwyższy wskazał, że „szczególnie uzasadnione przypadki” w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) **związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego**, które umożliwiają umorzenie należności zlikwidowanego funduszu alimentacyjnego to **sytuacje nadzwyczajne** powstałe w wyniku wypadku losowego, niezależne od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulega takiemu pogorszeniu, że nie jest w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2008 r. w sprawie II UK 359/07 (OSNP 2010/1-2/18) . Dodatkowo Sąd Najwyższy podniósł, że osoba, na której ciąży obowiązek lub zaległości alimentacyjne nie powinna być w całości zwolniona z tych zobowiązań, jeżeli ma jakiegokolwiek realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak szczególnie uzasadnionego przypadku, który uprawniałby do rozłożenia na raty zaległości alimentacyjnych R. L..

Należy podkreślić, że ustawodawca za szczególnie uzasadnione przypadki uznaje sytuacje związane z sytuacją rodzinną lub zdrowotną zobowiązanego. Zważywszy, że wnioskodawca jest osobą samotną, nie mającą nikogo na utrzymaniu, jego sytuacja rodzinna nie uzasadnia żądania odwołania. To samo dotyczy sytuacji zdrowotnej skarżącego. Wprawdzie wnioskodawca jest osobą niepełnosprawną od dnia 29 kwietnia 2009r., ale li tylko w stopniu lekkim i może pracować w warunkach rynku otwartego, co też czyni. Prowadzi bowiem od 2010r. działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży systemów uzdatniania wody, której przedmiot ostatnio poszerzył o prowadzenie imprez okolicznościowych, co świadczy o jego operatywności. Wnioskodawca ma duże możliwości pracy zważywszy, że jest osobą z wyższym technicznym wykształceniem, posiadającą doświadczenie zawodowe. A zatem stan zdrowia wnioskodawcy (schorzenia na które się leczy), wprawdzie wymaga leczenia farmakologicznego, ale nie uniemożliwiają mu kontynuowania zatrudnienia.

Również sytuację materialną skarżącego, choć nie ma tu ona priorytetowego znaczenia, wbrew jego supozycji, należy ocenić jako dobrą. Wnioskodawca ma majątek w postaci zabudowanej nieruchomości położonej w P. T. o powierzchni ok. 1 ha oraz udział wynoszący 1/2 część w spółdzielczym prawie do lokalu mieszkalnego położonego w P. T. Taki majątek należy uznać za majątek o znacznej wartości. Sprzedaż nieruchomości z powodzeniem wystarczyłaby wnioskodawcy na spłatę zadłużenia alimentacyjnego, którego wartość przekracza nieznacznie 24.000zł. i zakup własnego mieszkania. To, że wnioskodawca nie chce tego zrobić z takich czy innych względów, nie usprawiedliwia wniosku o rozłożenie zaległości alimentacyjnych na raty. Oceny sytuacji materialnej wnioskodawcy nie zmienia fakt korzystania przez niego okresowo ze środków pomocy społecznej. Sąd nie jest władny, by oceniać w tym zakresie decyzje administracyjne. Może li tylko dziwić, że środki te są rozdawane osobom tak dobrze sytuowanym.

Również podnoszona przez skarżącego okoliczność nie osiągnięcia dochodów z działalności gospodarczej, na marginesie nie udowodniona, nie jest szczególnie uzasadnioną sytuacją w rozumieniu art. 68 ustawy, która uzasadniałaby zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa rozłożenia zaległości na raty.

Dodatkowo należy przypomnieć, że Prezes ZUS trzykrotnie uwzględnił wnioski R. L. dotyczące sposobu spłaty zadłużenia alimentacyjnego. I tak, decyzją z dnia 3 lipca 2009 roku wyraził zgodę na odroczenie terminu płatności należności do dnia 31 grudnia 2009 roku, a decyzją z dnia 28 stycznia 2010 roku oraz decyzją z dnia 16 lipca 2012 roku wyraził zgodę na udzielenie ulgi w spłacie należności przez spłatę ratalną po 60zł. miesięcznie. Wnioskodawca nie skorzystał z tych ulg. Za każdym razem z jego winy (brak wpłaty trzech kolejnych rat) układ ratalny przestawał obowiązywać. Likwidator Funduszu wykazał zatem dużo dobrej woli wobec skarżącego, z której ten nie potrafił skorzystać. Skarżący występując z kolejnym wnioskiem o rozłożenie na raty należności alimentacyjnych w istocie zmierza jedynie do przedłużenia postępowania, nie ma bowiem woli jego spłaty.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak sentencji.